

1/2018

Tiedote 2.5.2018

PAMin suhdannebarometri: Työnantajayrityksillä menee nyt lujaa, mutta pamilaisten huoli omasta taloudesta kasvaa

PAMin suhdannebarometri ennakoi jälleen vahvaa vuotta palvelualojen yrityksille. Työntekijöiden henkilökohtainen taloustilanne vaikuttaa kuitenkin pudonneen talouskasvun kelkasta, ja huoli työttömyydestä kasvaa.

Palvelualojen työnantajayritysten talouden voimakas kehitys jatkuu. Enää 8,8 prosenttia PAMin suhdannebarometriin vastanneista katsoo työnantajansa talouden heikentyneen edellisen kolmen kuukauden aikana, kun vielä vuoden 2017 lopussa vastaava osuus oli 13,6 prosenttia. 28,1 prosenttia vastaajista kertoo työnantajien taloustilanteen puolestaan kohentuneen viime kuukausina.

Voimakkainta kasvu on ollut kaupan alalla, jossa 49,1 prosenttia vastaajista kertoo myös työnantajan myynnin kasvaneen vuodentakaiseen verrattuna, sekä matkailu- ja ravintola-alalla, jossa myynnin kasvu on havainnut 48,1 prosenttia vastaajista.

”Vähittäiskauppa on jatkanut voimakasta kasvuaan aina maaliskuulle asti. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ennakoi kasvun taittuvan kuitenkin kuluvana vuonna positiivisista suhdannenäkymistä huolimatta. Matkailualalla on päästy puolestaan nauttimaan ennätysellisen hyvästä talvisesongista”, kertoo PAMin ekonomisti **Olli Toivanen**.

Työntekijöiden huolet varjostavat kasvua

Suhdannebarometriin vastanneet katsovat työnantajayritysten taloudellisen tilanteen paranevan myös jatkossa. Vastaajista 40,8 prosenttia uskoo työnantajayritysten taloudellisen tilanteen parantuvan ja vain 13,6 prosenttia heikentyvän tulevan vuoden aikana. Tuoreimmat luvut vastaavat hyvinkin tarkasti palvelualojen työntekijöiden näkemyksiä tasan vuosi sitten.

Työnantajien vahva taloustilanne ei valitettavasti näy vielä PAMin jäsenten toimeentulossa. Vastaajat kokevat taloustilanteensa heikentyneen ja ovat pessimistisiä tulevan suhteen samalla, kun huolet omasta taloudesta ja kokemus työttömyyden uhasta ovat kääntyneet jälleen kasvuun.

”Voidaan kysyä, kuinka vakaalla pohjalla yksityisestä kulutuksesta riippuvaisten palvelualojen kasvu on, jos kotitalouksien velkaantuneisuus on ennätyslukemissa ja pienituloisten työntekijöiden taloushuolet jatkavat kasvuaan”, Toivanen varoittaa.

Kaupan alalla vain 8,0 prosenttia työntekijöistä kertoo oman taloustilanteensa parantuneen ja peräti 28,4 prosenttia katsoo sen heikentyneen viimeisen kolmen kuukauden aikana. Matkailu- ja ravintola-alalla työttömyyden uhan kokee lisääntyneen 23,6 prosenttia ja vähentyneen vain 3,6 prosenttia vastaajista. Kiinteistöpalvelualalla huolet oman talouden suhteen ovat lisääntyneet 28,9 prosentilla vastaajista.

”Tilastokeskuksen maalisi- ja huhtikuun kuluttajabarometreissa nähtiin sama käänne huonompaan suuntaan alkuvuoden huippulukujen jälkeen. PAMin jäsenten näkemys omasta taloustilanteesta on kuitenkin jälleen selvästi kuluttajien keskiarvoa heikommalla tasolla”, Toivanen muistuttaa.

Usko työpaikkojen löytymiseen horjuu matkailu- ja ravintola-alalla

Vastaajien arvio siitä, kuinka nopeasti he löytäisivät uuden työpaikan jäädessään työttömäksi, on kuitenkin kohentunut hieman edelliseen suhdannebarometriin verrattuna. Positiivisinta kehitys on ollut kiinteistöpalvelualalla, jossa enää 10,5 prosenttia vastaajista uskoo nykyisen työpaikan jäävän viimeiseksi edellisen kyselyn 16,3 prosenttiin verrattuna.

Sen sijaan matkailu- ja ravintola-alalla lisääntynyt kokemus työttömyyden uhasta näkyy myös heikentyneenä uskona uuden työpaikan löytymiseen, ja peräti 18,2 prosenttia vastanneista ei usko löytävänsä enää uutta työpaikkaa jäädessään työttömäksi.

Tiedot perustuvat PAMin teettämään kyselyyn, joka toteutettiin 4.–18.4.2018. Kyselyyn vastasi 336 PAMin jäsentä. Heistä 93 prosenttia oli työsuhteessa ja 3 prosenttia työttömänä. PAM julkaisee suhdannebarometrin vuosineljänneksittäin.

2/2018

Tiedote 23.8.2018

PAMin kysely: Palvelualojen kasvu saattaa jo taittua, mutta työntekijöiden huolet eivät hellitä

Palvelualojen ammattiliitto PAMin suhdannebarometrin tuoreimmat tulokset kertovat työntekijöiden heikon taloustilanteen jatkuvan yhä. Odotukset työnantajayritysten talouden kehityksestä ovat laskeneet hieman, kun erityisesti kiinteistöpalvelualan tulevaisuudennäkymät ottivat kolauksen.

PAMin suhdannebarometrin tuloksista ilmenee, että nopeimman kasvun jakso saattaa olla palvelualoilla jo takana. Vaikka tuoreimmat luvut kertovat yhä työnantajayritysten erinomaisesta tilanteesta, vastaajien odotukset työnantajan talouden tulevasta kehityksestä notkahtivat alkuvuoden huippulukemista.

Joka neljäs vastaaja (24,8 %) katsoi työnantajansa taloustilanteen kohentuneen edellisen kolmen kuukauden aikana. Kahdessa edellisessä barometrissä työntekijät ovat kokeneet yleisen tilanteen valoisampana. Vuodenvaihteen kyselyissä yli 28 prosenttia vastanneista kertoi työnantajan taloustilanteen parantuneen.

Suhdannebarometrin mittavin muutos nähtiin kiinteistöpalvelualan tuloksissa. Alan vastaajista enää 28,2 prosenttia arveli työnantajan talouden paranevan tulevan vuoden aikana, kun vielä alkuvuonna vastaava osuus hipoi 40 prosenttia.

”Kiinteistöpalvelualalla saatetaan uskoa, että pitkään jatkuneen kasvun rajat ovat tulleet vihdoinkin vastaan, kun työnantajat valittelevat rekrytointivaikeuksia. Kevään liikevaihtokuvaaja ja yritysten omat suhdanneodotukset lupaavat kuitenkin hyvää. Kiinteistöpalvelujen kasvukausi voi siis hyvinkin jatkua, kunhan yritykset saavat houkuteltua lisää osaajia alalle”, kertoo PAMin ekonomisti **Olli Toivanen**.

Pelko irtisanomissuojan heikkenemisestä heijastuu tuloksiin

Kuten myös aiemmissa suhdannebarometreissa on havaittu, työnantajayritysten menestys ei vaikuta lievittävän vastaajien huolia omasta taloustilanteestaan. Yksityisiä palvelualoja vaivaa myös pelko työttömyydestä, vaikka työnantajayritysten kasvuun uskotaan yhä. Peräti 18,1 prosenttia PAMin suhdannebarometriin vastanneista uskoo työttömyyden uhkan kasvaneen kohdallaan ja vain 4,6 prosenttia uskoo sen vähentyneen viime aikoina.

”Kyselyyn vastanneiden mielialaan ovat saattaneet osaltaan vaikuttaa hallituksen esittämät työmarkkina-toimet kuten irtisanomissuojan heikennys. Omasta työpaikasta ja toimeentulosta ollaan huolissaan, vaikka työnantajalla menisikin hyvin”, Toivanen miettii.

Työntekijöiden omat taloushuolet ovat lisääntyneet 37,3 prosentilla vastaajista, ja vain 9,2 prosenttia kokee, ettei heillä ole lainkaan taloushuolia. Vastaajien usko tulevaisuuteen on yhtä lailla koetuksella, ja erityisesti kiinteistöpalvelu- sekä matkailu- ja ravintola-alalla uskotaan oman taloustilanteen heikkenevän myös jatkossa.

”Kun Tilastokeskuksen heinäkuisen kuluttajabarometrin mukaan vain 11 prosenttia suomalaisista uskoo oman taloustilanteensa heikkenevän tulevan vuoden aikana, on meidän suhdannebarometrissämme palvelualojen vastaava osuus yli 30 prosenttia”, Toivanen kertoo.

”Täytyy kysyä, että ellei palvelualojen työntekijä voi luottaa työpaikkansa säilymiseen ja oman taloustilanteen paranemiseen suhdanteen huipulla, niin milloin sitten?”

Matkailubuumi näkyy vastauksissa, vartijat näkevät alan tulevaisuuden vahvana

Myönteisintä kehitystä mitataan nyt matkailu- ja ravintola-alalla, jonka vastaajista puolet (50,0 %) kertoi työnantajansa myynnin kasvaneen menneen vuoden aikana. Usko tulevaisuuteen on puolestaan vahvinta vartiointialalla, jossa 52,9 prosenttia vastanneista katsoi työnantajan talouden paranevan myös tulevana vuonna, joskin luvut olivat vielä korkeammalla tasolla alkuvuoden barometrissä.

”Matkailupuolella kerätään hedelmiä kesäsesonkiin jatkuneesta buumista, ja ravintolat ovat päässeet nauttimaan noususuhdanteen vaikutuksesta suomalaisten kulutustottumuksiin”, Toivanen huomauttaa.

”Vartiointialalla kehitys jatkuu totuttuun tapaan myönteisenä, mutta pitkittyneet työehtosopimusneuvottelut saattavat jo varjostaa hieman odotuksia”, Toivanen jatkaa.

3/2018

Tiedote 30.10.2018

PAMin kysely: Palvelualojen talouskehitys hidastuu – turvapalveluiden trendi jatkuu vahvana

Palvelualojen ammattiliitto PAMin tuoreen suhdannebarometrin mukaan palvelualojen talouskehitys hidastuu. Poikkeuksen tekee turvapalveluala, jossa usko työnantajayritysten talouteen säilyy pienestä kolauksesta huolimatta vahvana.

PAMin kyselyyn vastanneista 44,1 prosenttia uskoo turvapalvelualalla työnantajan myönteiseen talouskehitykseen seuraavan vuoden aikana. Edellisessä kyselyssä osuus oli vielä 52,8 prosenttia.

Turvapalveluiden kysyntä on kuitenkin jatkunut korkealla tasolla, sillä vain 8,8 prosenttia katsoo työnantajan myynnin vähentyneen vuodentakaiseen verrattuna.

”Turvapalvelualan trendi on ollut erittäin nousujohteinen jo pitkään. Kevästä asti jatkunut sopimukseton tila vaikuttaa kuitenkin luonnollisesti työntekijöiden tulevaisuudenuskoon”, PAMin ekonomisti **Olli Toivanen** miettii.

Turvapalvelualalla uskotaan yhä menestykseen, mutta kyselyn mukaan muilla aloilla näkyy jo viitteitä kasvun hidastumisesta. Erityisesti kiinteistöpalvelu- sekä matkailu- ja ravintola-alan vastaajat kertovat nopeimman kasvun vaiheen olevan takana.

Vaikka usko työnantajayritysten tulevaisuuteen on tuoreessa kyselyssä alimmillaan sitten loppuvuoden 2016, on palvelualojen yritysten taloustilanne kokonaisuutena yhä vahva.

”Luottamus työnantajien talouteen on yleisesti ottaen yhä korkealla tasolla. Kovin nousukiito saattaa kuitenkin olla ohi”, Toivanen toteaa.

Suhdannebarometriin vastanneiden näkemys omasta taloustilanteesta oli tyyppilliseen tapaan pessimistinen, mutta samalla odotus tulevan vuoden ansiokehityksestä on kääntynyt hieman parempaan suuntaan.

Positiivisin käänne nähtiin kiinteistöpalvelualalla. Peräti joka viides (20,6 %) vastanneista uskoo taloustilanteensa paranevan tulevan vuoden aikana, kun edellisessä kyselyssä tähän uskoi vain 9,6 prosenttia.

Enää 20,6 prosenttia kiinteistöpalvelualan vastaajista kertoo työnantajansa myynnin kuitenkin kasvaneen vuodentakaiseen verrattuna. Vielä kolme kuukautta sitten vastaava osuus oli 31,9 prosenttia ja vuoden takaisessa kyselyssä peräti 40,9 prosenttia.

”Kiinteistöpalvelualan liikevaihdon kasvu hidastui hieman heinäkuussa vahvan kevään jälkeen. Suhdannebarometrin perusteella voi siis olettaa, että myös kuluvan syksyn myynnin kasvu on jäänyt vuosi sitten nähtyjä hurjia lukuja vaatimattommaksi,” Toivanen kertoo.

Matkailu- ja ravintola-alalla työntekijöiden oma taloustilanne hieman kohentunut

Suhdannehuipun ylitys näkyy vahvan vuoden jälkeen myös matkailu- ja ravintola-alalla, jonka vastaajien näkemykset työnantajan taloustilanteesta, myynnistä ja tulevasta talouskehityksestä ovat kaikki laskeneet edellisestä kyselystä. Alan työntekijöiden oma taloustilanne on kuitenkin kohentunut hieman kolmannella neljänneksellä.

Palvelualojen tilanne myötäilee Tilastokeskuksen alkusyksyn kuluttajabarometrejä, joissa usko kansantalouden kehitykseen on kääntynyt laskuun. Huolena on, että samalla kärsivät kotimaiseen kulutukseen nojaavat yksityiset palvelualat.

”Kuluttajien luottamuksessa nähdään nyt korjausliike, kun jatkuvasta kasvu-uutisoinnista on siirrytty maailmantalouden riskien korostamiseen, vaikka talouskasvun hidastuminen olikin odotettavissa”, Toivanen huomauttaa.

”Viimeisimmässä Tilastokeskuksen kuluttajabarometrissa mitattu vahva luottamus omaan talouteen tarkoittaa kuitenkin, että palvelualoilla riittää kysyntää myös jatkossa.”

Tiedot perustuvat PAMin teettämään kyselyyn, joka toteutettiin 10.–25.10.2018. Kyselyyn vastasi 453 PAMin jäsentä. PAM julkaisee suhdannebarometrin vuosineljänneksittäin.

4/2018

Tiedote 5.2.2019

Kysely kertoo palvelualoilta huolestuttavaa tietoa: ansiokehitys jumissa ja kokoaikatyö ei riitä toimeentulon varmistamiseksi

Palvelualojen ammattiliitto PAMin tuoreen suhdannebarometrin mukaan palvelualojen työntekijöiden ansiokehitys on pysähtynyt. Suhdannebarometrissa tiedusteltiin ensimmäistä kertaa myös vastaajien toissijaisia tulonlähteitä.

Vain 7,8 prosenttia PAMin kyselyyn vastanneista kertoi oman taloudellisen tilanteensa parantuneen edellisen kolmen kuukauden aikana. Osuus on alin sitten PAMin ensimmäisen suhdannebarometrin syksyllä 2014. Niiden vastaajien osuus, joiden taloustilanne on heikentynyt, on kuitenkin yhtä lailla poikkeuksellisen alhainen.

”Palvelualojen työntekijöiden tulokehitys vaikuttaa siis pääosin jämähtäneen paikoilleen”, huomauttaa PAMin ekonomisti **Olli Toivanen**.

Erityisen heikkoa oman talouden kehitys on ollut kiinteistöpalvelualalla, jonka vastaajista vain 4,2 prosenttia kertoi taloustilanteensa parantuneen. Hieman positiivisempaa kehitystä nähtiin matkailu- ja ravintola-alalla, jonka vastaajista 9,7 prosenttia kertoi paremmasta taloustilanteesta.

Vastaajien tulevaisuudenusko on yhtä lailla koetuksella. Vain 12,8 prosenttia vastaajista arveli taloustilanteensa paranevan tulevan vuoden aikana. Alempi osuus on mitattu edellisen kerran vuoden 2016 viimeisessä suhdannebarometrissa.

”Eniten on kasvanut niiden vastaajien osuus, jotka kertovat taloustilanteensa säilyneen entisellään ja uskovat sen säilyvän samanlaisena myös jatkossa. Uutisointi talouskasvun hidastumisesta vaikuttaa varmasti myös osaltaan vastaajien näkemykseen oman toimeentulon kehityksestä”, Toivanen toteaa.

Yksi kokoaikatyö ei riitä kaikille

PAM tiedusteli vastaajilta ensimmäistä kertaa myös toissijaisia tulonlähteitä. Näistä selkeästi yleisin oli kirpputori- ja internetmyynti, josta oli edellisen kolmen kuukauden aikana saanut tuloja joka seitsemäs (14,6 %) vastanneista. Asumistukea vastaanotti 6,9 prosenttia vastaajista. Lisäksi 6,4 prosenttia vastaajista kertoi hankkivansa tuloja toisesta työsuhteesta.

Vastaukset osoittivat, ettei kokoaikatyöstäkään saatu palkka riitä takaamaan kotitalouden toimeentuloa. Yli 5 prosentilla kokoaikaisesti työskennelleistä olikin toinen työsuhte. Asumistukea tarvitsi puolestaan 4,2 prosenttia kokoaikaisesti työskentelevien perheistä.

”Vastaukset heijastavat palvelualojen matalaa palkkatasoa. Lähtökohtaisesti kokoaikatyöstä saadun palkan tulisi riittää elämiseen ilman muita tulonlähteitä. Asumistuki on toki perhekohtainen etuus, jolloin myös puolison tulot vaikuttavat”, Toivanen toteaa.

Toissijaiset tulonlähteet olivat odotetusti yleisempiä osa-aikaisesti sekä nollatuntisopimuksella työskentelevillä. Heistä lähes 12 prosenttia kertoi kotitaloutensa saaneen tuloja asumistuesta edellisen kolmen kuukauden aikana.

Tiedot perustuvat PAMin teettämään kyselyyn, joka toteutettiin 7.–20.1.2019. Kyselyyn vastasi 376 PAMin jäsentä. PAM julkaisee suhdannebarometrin vuosineljänneksittäin. Uutena kysymyksenä tiedusteltiin vastaajien toissijaisia tulonlähteitä kuten erilaisia sosiaalietuuksia, toista työsuhdetta, alustatyötä, asunnon vuokrausta sekä kirpputori- ja internetin markkinapaikoilla myyntiä.